

SORSA- PUISTON PERILLISET

FINNCON-ANIMECON TAMPERELAISEEN TAPAAN

Pasi Karppanen

Vuoden 2008 Finncon-Animeconia vietettiin heinäkuussa Tampereella perinteisen kuumissa tunnelmissa. Sää oli aurinkoinen ja Tampere-talo sekä rakennusta ympäröivä Sorsapuisto täyttyivät ääriään myöten värikkästä anime- ja scifikansasta. Samalla ilmassa oli havaittavissa historiallisten siipien havinaa, olihan kyseessä ensimmäinen Tampereella järjestetty Finncon-Animecon.

Finncon-Animeconin järjestämistä Tampereella voi sanoa monessakin mielessä historialliseksi tapaukseksi. Vaikka Tampere onkin ollut Suomen sf/f-kartalla kaikkea muuta kuin valkoinen aukko, ja kaupungissa on järjestetty erilaisia sf/f-tapahtumia aina vuonna 1985 järjestetystä Tamconista lähtien, kyseessä oli nyt ensimmäinen tamperelainen Finncon-Animecon.

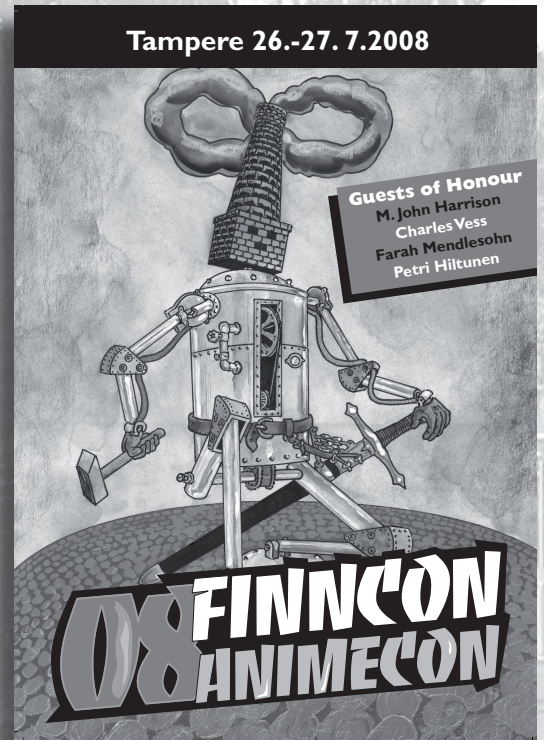
Tunnelmat olivatkin näin hieman samanlaiset kuin vuonna 1995, jolloin con oli ensimmäisen kerran Hel-

singin ulkopuolella, Jyväskylässä, tai vuonna 1999 sen ollessa ensimmäistä kertaa Turussa. Suuri kysymys monien mielessä epäilemättä olikin, miten tekijäjoukko, joka ei ollut conia koskaan aiemmin tehnyt, onnistuisi tulikokeessaan.

Finnconin kunniavieraita olivat tänä vuonna kirjailija *M. John Harrison*, tutkija *Farah Mendelssohn* sekä conin kotimaisena kunniavieraana sarjakuvapiirtäjä, -käsikirjoittaja ja sf/f:n monitoimimies *Petri Hiltunen*. Harrison oli itselleni tuttu vieras jo

Tähtivaeltajapäiviltä vuodelta 2005 ja olikin charmanttina esiintyjänä ja yhtenä scifin elävänä legendana erinomainen valinta conin kunniavieraaksi.

Mendelssohn oli ennen conia jäänyt itselleni nimenä tuntemattommaksi, mutta osoittautui luonnossa miellyttävän sanavalmiiksi, helposti lähestyttäväksi ja Harrisonin tapaan erinomaisesti esiintyjäksi. Mukaan conista tarttui myös Mendelssohnin teos **Rhetorics of Fantasy**, jota voi suositella kaikille fan-

tastisen kirjallisuuden olemuksesta kiinnostuneille.

Sitä, ettei conien vakioesiintyjiin jo vuosia kuulunutta Petri Hiltusta ollut aiemmin pyydetty kotimaiseksi kunniaavieraaksi, voi puolestaan pitää pienenä yllätyksenä. Loistavaa kuitenkin, että puute korjattiin nyt.

Kaiken kaikkiaan vieraat eivät kuitenkaan nousseet ainakaan itselleni conin olennaisimmaksi anniksi, vaan niin teki jälleen kerran tapahtuman sosiaalinen puoli, mahdollisuus keskustella sellaisten ihmisten kanssa, joita yleensä näkee vain kerran vuodessa.

Yleisömassojen paineessa

Tampere-talo tarjosi tapahtumalle komeat puitteet, todennäköisesti komeimmat kuin kertaakaan aiemmin sen historiassa. Rakennuksen pääsali lienee hyvin todennäköisesti suurin yksittäinen tila joka tapahtumalla on koskaan ollut käytössä. Tampere-taloa upeampaa tilaa tapahtumalle onkin vaikea kuvitella, ainakin ennen sitä päivää, jolloin Finncon-Animecon täyttää Finlandia-talon.

Myös kävijätavoitteet täyttyivät ja kunakin päivänä paikalla olleiden kävijöiden määrän arvioitiin nytkin liikkuneen tuhansissa. Tämä oli helppo uskoa katsellessa Tampere-talossa sekä etenkin sen ympäristössä vellovaa yleisömeriä. Valitettavasti pöytien sijoittelun huonon suunnittelun vuoksi muodostui esimerkiksi toisen kerroksen keskosasta yleisömassojen liikkumisen kannalta pullonkaula, joka ei juurikaan houkuttellut vaeltamaan ympäri conialuetta.

Suotuisa sää muodostui monelakin tapaa conin pelastajaksi, sen seikan ohella että con-paikan välitömästä läheisyydestä löytyi Sorsa-puiston kaltainen laaja viheralue, jossa cosplay-kansa saattoi viettää aikaansa. Näin vältyttiin siltä kauhuskenariolta, että sateisen sään sattuessa kaikki paikalle saapuneet tuhannet anime- ja sciffanit olisivat yrittäneet ahtautua kaikki yhtä aikaa sisälle Tampere-taloon.

Allekirjoittaneen kohdalla tapahtuma kului nytkin suuressa määrin Suomen Tieteiskirjoittajien ja Turun yliopiston tieteiskulttuurikabine-

tin yhteisen myyntipöydän takana, joka alkaakin vuosi vuodelta, yleisömassojen kasvaessa, olla aina vain vetoavampi paikka viettää con. Myös paneeleilta olin tänä vuonna onnistunut välttymään, yllättävää kyllä.

Tapahtuman tulevaisuus

Tänäkin vuonna tapahtuman jälkeen nousi fandomin sisällä voimakasta keskustelua Finncon-Animeconin tulevaisuudesta. Totta onkin, että Finnconin ja Animeconin järjestäminen yhdessä on vuosi vuoden jälkeen alkanut näyttää haasteellisemmalta, yksinomaan tapahtumakoon vuoksi. Tämä on saanut monet vaatimaan niiden erottamista ja jopa tapahtumat alun perin yhteen saataneet epäilemään yhteiselon jatkamisen mielekkyyttä.

Aikanaan Finncon oli scifin ja fantasian esittelyyn laajalle yleisölle keskittynyt festivaali, jonka kävijämäärät jo ennen Animeconin mukaan tuloa laskettiin tuhansissa. Selitys tälle on, että toisin kuin monien muiden maiden vastaavat tapahtumat, Finnconit eivät ole koskaan olleet suunnattuja vain harrastajien ydinjoukolle, vaan kaikille aiheesta vähänkään kiinnostuneille.

Suurta suosiota sf/f:n harrastajien keskuudessa jo 90-luvulla nauttinut anime ehti niin ikään jo pitkään olla mukana yhtenä aiheena muun sf/f-ohjelman mukana, ennen kuin vuonna 1999 siitä päätettiin Turussa tehdä oma tapahtumansa Finnconin kylkeen. Vastaavan tilanteen olisi erittäin vaikea kuvitella tapahtuneen esimerkiksi Ruotsissa, missä conien järjestäjät ovat jo pitkään tehneet selväksi, että esimerkiksi Sweconit ovat erittäin puhtaasti kirjalliseen science fictioniin keskittyneitä tapahtumia.

Vuosien saatossa Animecon on kuitenkin kasvanut ja kasvanut, ja tätä nykyä värikkästi pukeutunut anime- ja cosplay-nuoriso muodostaa jo näkyvimmän osan tapahtuman kävijäjoukosta ja varastaa myös suurimman huomioarvon mediassa. Monet ovatkin aiheellisesti kyseenalaistaneet sen, kuinka hyvin Finncon enää nykyisessä tilanteessa täyttää alkuperäisen funktionsa. Kuinka moni scifistä ja fantasiasta kiinnostunut perusharrastaja jää kotiin juuri siitä syystä, että kokee Finncon-

Animeconin olevan nimenomaan anime- ja mangatapahtuma?

Se, että sf/f-osuudesta kiinnostunut väki on tuntenut "menettäneensä" oman coninsa animeconin keskelle, onkin näin enemmän kuin ymmärrettävää. Tämä on myös synnyttänyt tilauksen Åconin tapaisille sosiaalisen funktion täyttämiseen tähtääville, "kaljaa ja yhdessäoloa" -coneille, jollaisia fandom-tapahtumat ulkomailla suuressa määrin edelleen ovat ja joista häiritsevät nuorisolaumat pitää poissa jo tapahtuman luonne ja hinta.

Toisaalta monet ovat huomauttaneet, että todellisuudessa rajalinja Finncon-Animeconin kävijöiden keskuudessa ei kulje vanhemman polven scifistien ja nuorten animeharrastajien välillä, mikä on stereotyyppinen tapa nähdä asia. Pikeminkin rajalinjan voisi vetää conin asiaohjelmasta kiinnostuneiden sf/f:n ja animen harrastajien ja toisaalta teini-ikäisen cosplay-nuorison välille. Jälkimmäistähän Finncon-Animeconissa ei juurikaan kiinnosta sen ohjelma, vaan tilaisuudesta on muodostunut heille ennen kaikkea hengailutapahtuma. Ongelma on ennen kaikkea kahden ryhmän tarpeiden yhteen sovittaminen.

Con ilman animea?

Kun Animeconin mukanaoloa vuoden 2008 tapahtuman suunnittelun alkumetreillä kritisoitiin fandomissa, perusteluna käytettiin resurssien yhdistämistä. Finncon-Animeconin puheenjohtajan *Marianna Leikomaan* mukaan Tampereelta löytyi nimenomaan animeharrastajilta tapahtuman järjestämiseen tarvittavaa ammattitaitoa ja henkilöresursseja, joita scifipuolelta puuttui.

Sama syy, eli realismi tekijävoimien rajallisuuden edessä, oli sivumennen sanoen taustalla myös päätöksessä tehdä Turkuun sen kulttuuripääkaupunkivuodeksi 2011 suunniteltavasta tapahtumasta nimenomaan Finncon-Animecon.

Tämän lisäksi Turun 2011-kulttuuripääkaupunkisäätiön tiedetään pyrkivän mahdollisuuksien mukaan yhdistämään pienempiä hankkeita suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Mikäli Finncon ja Animecon siis olisivat hakeneet itsenäisesti rahoitusta,

olisi ne etenkin tapahtumien yhteisen historian valossa pyritty joka tapauksessa yhdistämään.

Toisaalta muutaman viimeisen Finncon-Animeconin mukana saatiin oppeihin on syytä suhtautua vakavasti. Aikanaan Tampereen fandomin alkaessa suunnitella tapahtumaa Animeconin mukanaoloa sekä Tampere-talon valitsemista pito-paikaksi perusteltiin sillä, että näin tilaa olisi jakaa scifi- ja animepuolet omiin päihinsä rakennusta. Kuten tedämme, tämä kaunis visio ei kuitenkaan toteutunut.

Vuoden 2011 Finncon-Animeconin suunnittelussa itse pieneltä osalta mukana olevana voin kuitenkin mainita, että juuri kahteen edellä mainittuun, yleisömassojen hallinnan kannalta oleelliseen seikkaan, eli con-paikan läheisyydestä löytyvän soveliaan viheralueen löytymiseen, sekä toisaalta tapahtuman eri osien sijoittamiseen selkeästi erilleen toisistaan, on vuoden 2011 con-paikkaa

etsittäessä kiinnitetty erityistä huomiota.

Mielenkiintoista tässä mielessä onkin, että koska Jyväskylän vuoden 2010 tapahtumasta on näillä näkymin tulossa "pelkkä" Finncon, on parin vuoden päästä mahdollista nähdä, kuinka hyvin Finncon riittää kymmenen vuoden tauon jälkeen tavoittamaan massat. Monille tänä aikana fandomiin mukaan tullee harrastajille kun on epäilemättä muodostunut jopa hieman vääristynyt kuva siitä, mitä Finncon ilman Animeconia voisi olla.

Sanan säilän säihkyntää

Suomen Tieteiskirjoittajien osalta Finncon-Animecon alkoi tuttuun tapaan jo perjantaina kirjoittajatapaamisen merkeissä. Tapahtuma käynnistyi Farah Mendelssohnin ja M. John Harrisonin ohjelmanumerolla, käytännössä keskustelulla, jossa he jatkoivat edellisenä iltana

tuopin ääressä aloittamaansa ajatusenvaihtoa.

Mendelssohn kehotti ennen keskustelua yleisöä keskeyttämään puhujat halutessaan ja ottamaan itse ajatusenvaihtoon osaa. Varsin keskeytyksettä, muutamin harvoin poikkeuksin, Mendelssohn ja Harrison kuitenkin saivat puhua heille varatun tunnin. He pääsivätkin varsin syvälle aiheeseensa keskustelun aalloilla laajalla skaalalla.

Mendelssohn ja Harrison aloittivat keskustelunsa siitä mihin olivat aiempänä iltana jääneet, "kieroutuneen" tai "perverssin" käsitteestä. Harrison tarkensi tarkoittavansa tällä kirjailijana tietoista ennako-odotuksista piittaamattomuutta, lukijan kiusoittelemista ja pyrkimystä saada tämä kiinnostumaan siitä, mitä päähenkilölle tapahtuu.

Tästä syystä tekstien on Harrisonin mielestä oltava ainakin osittain "keskeneräisiä", jopa selittämättömiä. Tähän Harrison sanoo pyrkineensä

© Pasi Karppanen

Tutkija Farah Mendelssohn ja kirjailija M. John Harrison antoivat sanan säilän säihkyä STK:n kirjoittajatapaamisessa perjantaina.

ennen kaikkea novelleissaan. Keskustelijat valottivat niin ikään sitä, miten kirjan juoneen saa imua. Päähenkilöllä pitää olla paitsi tavoite, joka häntä vetää, myös pelote, joka puskee häntä eteenpäin. Harrisonin mukaan hänen omat päähenkilönsä esimerkiksi ovat tietoisesti luotaantyöntäviä, koska eivät tiedä itsekään mitä haluavat.

Tästä keskustelijat siirtyivät sujuvasti puhumaan henkilöhahmoista, aiheesta, jossa he pysyivätkin pitkän tovin. Puhetta oli muun muassa niin sanotuista romantisoiduista pahiksista, joihin kuuluivat niin James Bondin vastustajat kuin Buffy vampyyrintappajan vampyyritkin. Keskustelu eteni vilkkaasti ja pääsi esimerkiksi sen pohtimiseen, miksi yksisarvinen koetaan automaattisesti romanttiseksi.

Keskustelun kuluessa Mendelssohn esitti luomansa fantasian nelijaon. Niin sanotulla porttifantasialla (portal-quest fantasy) Mandelssohn tarkoittaa Narnia-tyyppistä fantasiaa, jossa päähenkilöt siirtyvät heille tuntemattomaan maailmaan.

Toinen kategoria (immersive fantasy) on fantasiaa, jossa päähenkilöt ovat alusta asti fantasiamaailmassa. Kuitenkin esimerkiksi **Taru sormusten herrasta** on osaltaan myös porttifantasiaa, koska Hobitit siirtyvät heille tuntemattomaan maailmaan lukijan mukana.

Kolmantena tyyppinä Mendelssohn mainitsi fantasian, jossa jokin tuntematon, yliluonnollinen elementti siirtyy meille tuttuun maailmaan. Tähän fantasian luokkaan (intrusion fantasy) kuuluu esimerkiksi suuri osa yliluonnollisesta kauhusta ja etenkin kauhuelokuvista.

Mielenkiintoisin ja ainakin itseleni vaikeimmin hahmotettava Mendelssohnin nelijaossa oli viimeinen fantasian laji (liminal fantasy), joka perustuu Mendelssohnin mukaan tietoiseen lukijan sekoittamiseen ja tämän ennako-odotuksilla pelaamiseen.

Mendelssohn mainitsee tästä fantasian lajista esimerkkinä tarinan, jossa perhe löytää takapihaltaan yksisarvisen. Fantastinen elementti ei tarinan maailmassa suinkaan ole se, että takapihalla on yksisarvinen, vaan että se on siellä vääränä viikonpäivänä.

© Pasi Karppanen

Ovelan naamiointin ansiosta monet erehtyvät luulemaan tapahtumassa vierailleen aikalordin kulkuneuvoa vuoden 2009 Finncon-Animeconin maskotiksi.

Sinänsä yksinkertaiselta vaikuttava nelijako osoittautuu pintaa raaputettaessa monimutkaisemmaksi. Esimerkiksi *Jane Austenin* romaanit ovat Mendelssohnin mukaan tätä nykyä osaltaan kakkoskategoriaan kuuluvaa fantasiaa, koska se vie lukijan meille vieraaseen maailmaan, jossa pätevät kokonaan erilaiset säännöt kuin tuntemassamme todellisuudessa.

Toisaalta Mendelssohn esittää kommentin siitä, että esimerkiksi *Bulgakovin Saatana saapuu Moskovaan* -romania luetaan tätä nykyä samaan tapaan "kolonialistisesti" kuin esimerkiksi maagista realismia. Kun kirjallisuus siirretään kyllin kau-

aksi kulttuurista, jossa se on syntynyt, siitä tulee automaattisesti itsesään fantasiaa.

Mendelssohnin luomasta nelijaosta kiinnostuneiden kannattaa etsiä käsiinsä aiemmin mainitsemani Mendelssohnin *Rhetorics of Fantasy* -teos, joka käytännössä perustuu samaiseen nelijakoon.

Novan satoa

Mendelssohnin ja Harrisonin kiitettyä yleisöä mielenkiinnosta ja lähdettyä aplodien saattelemana jatkamaan matkaansa siirryttiin ohjelmassa Nova-kirjoituskilpailun palkintojenjakoon. Toisin kuin aiempina vuo-

sina, palkinnot oli nyt päätetty jakaa jo perjantaina osana kirjoittajatapaamista. Tavoitteena oli luoda tavanomaista palkintojenjakoseremoniaa rennompi tilaisuus, jossa niin kirjoittajien, esiraatilaisten, tuomareiden kuin muidenkin aiheesta kiinnostuneiden olisi mahdollista vaihtaa ajatuksia keskenään.

Palkintojenjaon aluksi Nova-kisan palautekoordinaattori *Kati Oksanen* kertoi kisan yleisestä tasosta, käytetyistä teemoista ja yleisimmistä kompastuskivistä. Hänen sekä muun esiraadin mielestä tämän vuoden Nova-kilpailuun tulneiden novellien yleinen taso oli selvästi parempi kuin vuonna 2007. Kielellisistä ongelmista kärsi vain jokunen novelli, ja nämäkin ongelmat olivat suhteellisen lieviä.

Suosittuja teemoja olivat muun muassa siipien saaminen tai menettäminen sekä lentäminen. Myös onnettomasti päättyvät rakkaustarinat ja avaruusmatkojen runollinen yksinäisyys kiehtoivat kirjoittajia jokavuotiseen tapaan. Perinteisen science fictionin ja fantasian rinnalle nousivat arjen outoudesta kertovat novellit, mutta myös jumalat, kuoleman jälkeinen elämä, sadut ja kauhu olivat vahvasti edustettuina.

Parantuneen tason vuoksi kilpailu oli tänä vuonna aiempaa kovempaa, joten myös useissa kärkikymmenikön ulkopuolelle jääneissä teksteissä oli selvää potentiaalia ja niistä löytyi hyviä ellei suorastaan loistavia ideoita. Esiraati toivookin, että vaikka oma novelli ei tällä kertaa olisikaan sijoittunut, kirjoittajat jatkaisivat aloittamallaan tiellä. Kuten tiedämme, kirjoittamaan oppii vain kirjoittamalla.

Tutut kompastuskivet

Aiheiden lailla myös erilaisilla ongelmilla on taipumus painottua eri tavoin eri vuosina. Tänä vuonna saapuneiden novellien joukossa oli suhteellisen paljon tekstejä, joista joko ei löytynyt lainkaan science fiction- tai fantasiaelementtejä tai joissa "spefferos" oli hyvin ohut.

Aiempien vuosien tapaan esiraati joutui nytkin karsimaan muutamia tekstejä sääntörikkomusten vuoksi ja kehottaa kirjoittajia lukemaan säännöt huolella. Tänä vuonna joukossa oli kokonaista kolme novellikuorta,

jotka oli varustettu riittämättömillä postimerkeillä. Tällä kertaa novellit lunastettiin postista, mutta sääntöihin lisätään pykälä siitä, että vastaisuudessa lähettäjän tulee itse huolehtia siitä, että kirjekuoreen tulee oikea postimaksu.

Nova järjestettiin nyt jo yhdeksännen kerran. Kaikkiaan kisaan otti osaa 102 kirjoittajaa yhteensä 127 novel-

lilla. Tuttuun tapaan kaikki kisaan osaa ottaneet saivat tänäkin vuonna yleispalautteen, johon oli koostettu lista tämän vuoden yleisistä kompastuskivistä. Listassa oli nytkin päällekkäisyyttä edellisten vuosien yleispalautteiden kanssa, koska monet mainituista seikoista tuntuvat tyyppillisesti vaivaavan uusia kirjoittajia. Ensi vuoden kisaan osallistumista

Nova 2008 -tulokset

1. *Rauni Lintula: Marva*
2. *Marketta Niemelä: Västäräkki*
3. *Juha Huhtakallio: Nukkekot*
4. *Anna Malinen: Veistäjä*
5. *Klaus Maunuksela: Kalpeat vieraat*
6. *Tarja Sipiläinen: Onnen muruja*
7. *Heikki Nevala: Tunteentekijä*
8. *Hanna Pyrrö: Kuolonkieltäjä*
9. *Jani Oksanen: Avir Kasir*
10. *Laura Ahlstedt: Liisa*

Atorox 2008 -tulokset

1. *Susi Vaasjoki: Taruntekijä (Portti 4/07)*
2. *Carita Forsgren: Trio Org (Portti 2/07)*
3. *Jussi Katajala: Vetehinen (Usva 2/07)*
4. *Tuomas Saloranta: Lihan lapset (Usva 1/07)*
5. *M.G. Soikkeli: Maan langat, Marsin hiekat (Portti 2/07)*
6. *J.K. Miettinen: Jäytää (Portti 1/07)*
7. *Mari Saario: Keveät (Spin 3/06)*
8. *Heikki Nevala: Herra Tvist (Usva 3/07)*
8. *Petri Salin: Exit only (Usva 1/07)*
10. *Heikki Nevala: Kauhun kaksi huonetta (Kosmoskynä 2/07)*

kaavailevien kannattaakin silmällä myös aiempien vuosien yleispalautteita, jotka ovat luettavissa Novan www-sivuilla.

Kansanperinnettä ja uusikummaa

Tämän jälkeen oli vuorossa tuttu kärkikymmenikköön sijoittuneiden kukitusseremonia. Valitettavasti tänäkään vuonna läheskään kaikki kisassa sijoittuneet eivät päässeet palkintojenjakoon paikalle. Voittajaksi yhdeksännessä Novassa selvisi *Rauni Lintula* novellillaan **Marva**, toiseksi tuli *Marketta Niemelä* novellillaan **Västäräkki** ja kolmanneksi *Juha Huhtakallio* novellillaan **Nukkekot**.

Lintulan novelli on suomalaisen maaseutu ympäristöön sijoittuva kuvaus peikkotyön tutustumisesta ihmisten maailmaan, *Västäräkin* tutkiskellessa vanhemmuuden muutunutta käsitettä tarkemmin määrittelemättömässä lähitulevaisuuden maailmassa ja Huhtakallion *Nukkekodin* ollessa unenomainen matka päähenkilön sisimpään.

Kokonaisuutena kärkikymmenikkö tarjosi joitakin yllätyksiä, mutta toisti myös monia kisassa jo aiempina vuosina mukana olleita tunnusmerkkejä. Jälleen kerran kymmenen parasta näyttivät toteuttavan uskollisesti "Nova-kaavaa", jonka olemassaolosta on jo aiemmin herännyt keskustelua. Suurimman osan kärkikymmenikköön sijoittuneista teksteistä voikin sanoa sijoittuneen valtavirran ja spekulatiivisen kirjallisuuden hämärälle rajavyöhykkeelle.

Uusia nimiä oli sijoittuneiden mukana ilahduttavan paljon, joskin myös vanhoja tuttuja. Etenkin tämän lehden päätoimittajalle miellyttävä yllätys oli Novii-kisassa debytoineen *Klaus Maunukselan* sijoittuminen viidenneksi novellillaan **Kalpeat vieraat**.

Kokonaisuutena kokeilua jakaa palkinnot jo perjantaina voi pitää vain kohtuullisesti menestyneenä. Palkinnot saatiin jaettua, mutta valitettavasti "Nova-gaalan" tunnelmaa ei oikein saatu tavoitettua. Suuressa määrin tämän voi sanoa johtuneen auditoriomaisen tilan asettamista rajoituksista. Perinnettä kannattaa joka tapauksessa jatkaa, ja järjestää palkintojenjako kirjoittajataapaamisen yhteydessä myös ensi vuonna,

Mari Saario juonsi Atorox-palkintojenjaon lauantaina.

toivottavasti paremmalla menestyksellä.

Atorox Taruntekijälle

Lauantaina monelle kotimaista sff:ää seuraavalle sekä itse kirjoittavalle keskeisin ohjelmanumero oli Atorox-palkinnon jako. Näin siitä huolimatta, että tilaisuutta seuraamassa ei ollut kuin kourallinen yleisöä. Aluksi palkinnon jakavan TSFS ry:n puheenjohtaja *Mari Saario* toivotti paikallaolijat tervetulleiksi ja kertoi lyhyesti palkinnon historiasta. Tämän jälkeen oli vuorossa *Tomi Junnilan* powerpoint-show, jossa hän kävi läpi pistelaskuprosessin ja voittajan määrittymisen.

Kuten monet tietävät, Atorox on Suomen vanhin, parhaalle edellisensä vuonna julkaistulle kotimaiselle tietis- tai fantasianovellille myönnet-

tävä tieteiskirjallisuuspalkinto, joka on jaettu jo vuodesta 1983 lähtien. Palkinto on nimetty nimimerkki *Outsiderin* eli *Aarne Haapakosken* luoman robottihahmon mukaan. Vuonna 2008 palkinnosta kilpaili varsinaisella äänestyslistalla 30 novellia, ja äänestämässä oli yhteensä 53 raatilaista suomalaisista scifi- ja fantasiaseuroista.

Samanlaista jännitysmomenttia kuin esimerkiksi kahta vuotta aiemmin ei tällä kertaa ollut mukana. Tuolloinhan uuden äänestysmenetelmän käyttöönotto sekä raatien kokorajoituksista luopuminen aiheutti jo ennakkoon pohdiskelua siitä, miten tuo kaikki tulisi näkymään lopputuloksessa. Palkintojenjako olikin tänä vuonna varsin nopea seremonia, jonka jälkeen oli luvassa haastattelutuokio Saarion jututtaessa tuo-

retta Atorox-voittajaa tämän novellin synnystä ja mahdollisista tulevaisuudensuunnitelmista sf/f:n alalla.

Tänä vuonna robottipään nappasi *Susi Vaasjoki* novellillaan **Taruntekijä**. Kyseessä on hyvin rakennettu, muinaissuomea muistuttavaan fantasiamaailmaan sijoittuva tarina kahden valtakunnan kohtaamisesta.

Mielenkiintoiseksi *Taruntekijän* tekee se, että kyseessä oli kirjoittajansa vasta toinen novelli, edellisen ollessa niin ikään Portin kisan ykkösijan napannut **Bhean Sidhe** (Portti 4/98). Sen jälkeen Vaasjoki piti kuitenkin sf/f-kentällä lähes kymmenen vuoden julkaisutauon, kunnes vuonna 2007 palasi takaisin parrasvaloihin komeasti nappaamalla Portin kisan ykkösijan.

Vaasjoen voitto osoittaa myös allekirjoittaneen osuneen aikanaan jossain oikeaan. Kun nimittäin arvioin Bhean Sidhen Kosmoskynän tuoreella novelliarvostelupalstalla, eräänä ensimmäisistä sillä arvioimistani novelleista, innostuin tekemään seuraavan ennustuksen: "*Painakaa Laura Vaasjoen nimi mieleenne, sillä hänestä kuullaan vielä.*" Kuten sanonta kuuluu, parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Kriittisiä arvioita

Tänä vuonna fandomin sisällä keskustelua heräsi palkintojenjaon jälkeen etenkin novellin määritelmästä. Totta onkin, että erimittaiset tekstit ovat äänestyksessä epätasa-arvoisessa asemassa ja sanamäärältään *Taruntekijää* voisi suuressa maailmassa käytössä olevin termein kutsua novellin sijaan pitkänovelli tai pienoisromaaniksi.

Myös jo pidempään jatkunutta perinnettä, että Atoroxin voittaa automaattisesti Portin voittaja, ei voinut olla panematta merkille. Tällä kertaa tilanne oli nimittäin siinä mielessä mielenkiintoinen, että mukana oli Taruntekijän lisäksi monia muita potentiaalisia voittajakandidaatteja, joilla kaikilla olisi ollut realistiset edellytykset napata robottipää.

Atorox oli vuonna 2008 monelakin tapaa kahden kauppa, kärkisi-jojen ja kaikkiaan neljän sijoituksen mennessä Portille, neljän Usvalle. Tämä oli odotettavaa, sillä ne ovat myös sivumääriltään suurivolyymisimmät ja nimenomaan novellien julkaisemiseen keskittyneet kotimaiset sf/f-lehdet.

Myös Kosmoskynä oli mukana

kärkikymmenikössä, olkoonkin täpärästi. Kymmenenneksi äänestyksessä nimittäin sijoittui rinnakkaisia todellisuuksia ja arjen kauhua yhdistellyt *Heikki Nevalan* novelli **Kauhun kaksi huonetta** (Kosmoskynä 2/07). Täydellinen tuloslista, mukaan lukien kunkin novellin saama äänijakauma, löytyy TSFS:n www-sivuilta.

Lopuksi

Kiitokset conista Tampereen fando- mille, joka selvisi jättiurakastaan kuni- alla. Vuoden 2008 Finncon-Anime- conin merkittävin anti lieneekin sen osoittaminen, että kyseisen tapahtu- man järjestäminen Tampereella on mahdollista siinä missä Helsingissä, Jyväskylässä tai Turussakin.

Toivoa sopii, ettei vuoden 2008 con jää viimeiseksi tamperelaiseksi Finnconiksi, olipa tapahtuman tule- vaisuus mikä tahansa. On nimittäin vain eduksi, mitä useamman kaupun- gin harteille tapahtuman järjestämi- nen vuorovuosin jakaantuu, kunkin antaessa sille oman leimansa.

Sitä odottaessa on kuitenkin aika valmistautua Helsingin Finncon-Ani- meconiin tulevana kesänä. Ääniruu- vimeisselit valmiiksi, täältä tullaan!

**Turun Yliopiston Digipaino ja
Åbo Akademin kirjapaino
ovat yhdistyneet ja uuden
kirjapainon nimi on**

UNIPRINT

**Kasarminkatu 2, 215 3256
www.uniprint.fi**

